

Aandoening

Niet aangeboren hersenletsel (NAH)

Niet-aangeboren hersenletsel is schade aan de hersenen die iemand tijdens zijn leven oploopt.

Als schade aan de hersenen ontstaat rond de geboorte of tijdens het 1e levensjaar, dan noemen we dat cerebrale parese. NAH is geen aandoening maar een verzamelnaam voor verschillende aandoeningen in de hersenen. Hersenletsel kan ontstaan na een ongeval, een herseninfarct of bloeding (CVA), een hersenvliesontsteking (meningitis) of een hersentumor. Maar ook bijvoorbeeld door een hartstilstand.

Ongeveer 90% van de patiënten keert na revalidatie terug naar het oude leven, maar ervaart vroeger of later dat dit niet meer zoals voorheen kan. Mensen met NAH hebben meestal meerdere beperkingen en stoornissen waarvan een deel niet altijd direct zichtbaar zijn.

NAH samenwerkingsverband Noordoost Brabant

Diverse organisaties in de regio Noordoost Brabant werken al een aantal jaren samen om de zorg voor mensen met Niet Aangeboren Hersenletsel (NAH) te verbeteren. Ook het Jeroen Bosch Ziekenhuis en Tolbrug specialistische revalidatie zijn hierbij aangesloten.

Meer informatie? Kijk op [thuisarts.nl](https://www.thuisarts.nl).

(<https://www.thuisarts.nl/val-of-klap-op-hoofd/mijn-kind-is-op-hoofd-gevallen-of-heeft-klap-tegen-hoofd-gehad-tot-en-met-15>)

Onderzoeken

De diagnose NAH wordt gesteld door een combinatie van factoren. Er moet sprake zijn van aantoonbaar hersenletsel of een hersenziekte (geweest) zijn.

Daarnaast moeten er aantoonbare klachten en beperkingen zijn als gevolg van dit hersenletsel. Het kan zijn dat die beperkingen pas veel later aangetoond worden. Voor verder onderzoek naar NAH maakt de arts vaak gebruik van een MRI-scan van de hersenen en van een neuropsychologisch onderzoek.

MRI onderzoek algemeen

MRI staat voor Magnetic Resonance Imaging. Bij een MRI-onderzoek worden met behulp van sterke magneetvelden en radiogolven foto's gemaakt van organen en weefsels in het lichaam.

Een MRA-onderzoek is een MRI van de bloedvaten. Veelal wordt hierbij contrastvloeistof toegediend via een infuus.

U leest hier algemene informatie over het onderzoek. Uw persoonlijke situatie kan soms anders zijn dan hier beschreven.

LET OP!

- U moet zich voor dit onderzoek voorbereiden. Lees daarom deze informatie minstens 3 DAGEN vóór het onderzoek goed door! Het is belangrijk dat u deze instructies goed opvolgt. Het onderzoek kan anders misschien niet doorgaan.
- We vragen u om ruim van tevoren de vragenlijst in te vullen. Heeft u één of meer vragen met JA beantwoord? Neem dan contact op met afdeling Radiologie.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/onderzoeken/mri-onderzoek-algemeen>

Behandelingen

Wanneer de diagnose NAH wordt gesteld, zal afhankelijk van de klacht en beperking een revalidatietraject gestart worden.

Dit kan bestaan uit fysiotherapie, ergotherapie of logopedie. De behandeling is vaak niet alleen bedoeld om lichamelijke klachten te verminderen. Meestal wordt daarom een psycholoog of psychiater betrokken in uw behandeling. Behandeling met medicijnen komt niet vaak voor. NAH heeft vaak ook gevolgen voor het vermogen om te leren en te begrijpen en op geestelijk gebied. Bij cognitieve revalidatie leert u om te gaan met de beperkingen als gevolg van NAH en op een andere manier ermee te leven.

Poliklinische revalidatie voor volwassenen

'Poliklinisch revalideren' betekent dat u tijdelijk een of meer keren per week naar Tolbrug komt om te revalideren, alleen of in een groep. U wordt dus niet opgenomen.

Met goede begeleiding leren wij u (weer) zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Uw initiatief en motivatie om te trainen zijn daarbij onmisbaar. Ook uw naasten, zoals uw partner of gezinsleden, betrekken en begeleiden we in het omgaan met de beperkingen die u ervaart.

Uw behandeling kan plaatsvinden in 's-Hertogenbosch (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/locatie-s-hertogenbosch>) of Uden (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/udens-duyn>). De duur van uw behandeling hangt af van uw situatie. Deze stellen we in overleg met u, uw arts en het behandelteam vast in de loop van het revalidatieproces.

Voor wie?

Poliklinische revalidatie is bedoeld voor mensen met motorische en/of cognitieve beperkingen. Dit kan zijn vanwege ziekte, een ongeval of een (aangeboren) aandoening. Hierdoor heeft u mogelijk meer moeite met bijvoorbeeld lopen, eten, spreken, schrijven, zitten, sporten, leren, werken of contact maken. Soms leidt deze beperking ook tot een beperking op andere gebieden, bijvoorbeeld op sociaal of emotioneel gebied.

Tijdens de revalidatie staat u centraal. We gaan altijd uit van uw leervraag en vertalen die samen met u naar behandeldoelen. Dit kan zijn op gebied van activiteiten van het dagelijks leven zoals aankleden of koken, maar ook dagbesteding als sport of werk. Soms leert u om iets op een andere manier te doen of te leren omgaan met een hulpmiddel. Soms ook kunnen we de gevolgen van de aandoening verminderen of u beter leren omgaan met uw beperkingen.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/poliklinische-revalidatie-voor-volwassenen>

Klinische revalidatie

'Klinisch revalideren' betekent dat u tijdelijk dag en nacht bij revalidatiegeneeskunde (Tolbrug) verblijft voor uw behandeling en begeleiding.

U volgt een eigen therapieprogramma. Met goede begeleiding leren wij u (weer) zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Uw initiatief en motivatie om te trainen zijn daarbij onmisbaar. Ook uw naasten, zoals uw partner of gezinsleden, betrekken en begeleiden we in het omgaan met de beperkingen die u ervaart.

Hoelang uw opname duurt hangt af van uw situatie. Deze wordt in overleg met u, uw arts en het behandelteam vastgesteld in de loop van het revalidatieproces.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/klinische-revalidatie>

Poliklinische kinderrevalidatie: zo zelfstandig mogelijk leren functioneren

'Poliklinisch revalideren' betekent dat uw kind tijdelijk 1 of meer keren per week bij ons langs komt om te revalideren, alleen of in een

groep. Uw kind wordt dus niet opgenomen.

Als uw kind motorische beperkingen heeft door ziekte, een ongeval of een (aangeboren) aandoening, kan dat veel gevolgen hebben. Mogelijk heeft uw kind meer moeite met lopen, zitten, eten, schrijven, leren of contact maken. Soms blijft ook de ontwikkeling op andere gebieden achter. Met goede begeleiding leren wij uw kind om (weer) zo zelfstandig mogelijk te functioneren.

Alle revalidatiebehandelingen voor kinderen zijn meestal bij kindexpertisecentrum Atlent (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/atlent-kindexpertisecentrum>).

Uw kind staat centraal

U bent met uw zoon of dochter van harte welkom bij Atlent. Wij hebben alle kennis en ervaring in huis om uw kind en u professioneel te ondersteunen op al deze gebieden:

- We leren uw kind zo zelfstandig mogelijk te functioneren. Dit doen we samen met u.
- We geven begeleiding en advies over toekomst, opvoeding en school als u daar behoefte aan heeft.
- We weten alles over praktische hulpmiddelen en aanpassingen die de situatie thuis en op school makkelijker kunnen maken.

Elk kind is anders. De hulpvraag van uw kind, samen met die van u, is ons vertrekpunt. We richten ons dus op de gebieden die u samen met uw kind bij ons onder de aandacht brengt. Daarbij betrekken we u als ouders of verzorgers zoveel mogelijk bij de zorg voor uw kind. Dat is vertrouwd voor uw kind en u kunt daardoor deze zorg thuis op een soortgelijke manier aanpakken.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/poliklinische-kinderrevalidatie-zo-zelfstandig-mogelijk-leren-functioneren>

Verminderen van prikkels bij niet aangeboren hersenletsel (NAH)

Veel mensen met Niet-Aangeboren Hersenletsel (NAH) ervaren moeilijkheden bij het verwerken van prikkels.

Bij NAH kunnen de hersenen minder goed filteren, waardoor prikkels minder goed en/of snel binnenkomen. Daarom is het belangrijk om een goede balans te vinden tussen rust en activiteit. In deze folder vinden u en uw naaste tips en adviezen om uw herstel zo goed mogelijk te bevorderen, tijdens uw opname.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/verminderen-van-prikkels-bij-niet-aangeboren-hersenletsel-nah>

Poliklinieken en afdelingen

Neurologie

Het specialisme Neurologie richt zich op ziekten van het zenuwstelsel (hersenen, ruggenmerg en zenuwen) en de spieren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/neurologie>

Revalidatiegeneeskunde (Tolbrug)

Tolbrug is het regionale expertisecentrum voor revalidatie in noordoost Brabant. U kunt zowel poliklinisch (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/poliklinische-revalidatie-voor-volwassenen>) als klinisch (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/behandelingen/klinische-revalidatie>) revalideren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/tolbrug-revalidatiegeneeskunde>

Kinder- en jongerenrevalidatie (Atlent)

Bij Atlent kunt u met uw kind terecht voor poliklinische kinder- en jongerenrevalidatie.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/kinder-en-jongerenrevalidatie-atlent>

Ergotherapie

U kunt ergotherapie krijgen als u door een aandoening, ongeluk of operatie moeite heeft om uw dagelijkse activiteiten uit te voeren.

<http://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/ergotherapie>

Code REV-225